

TEXT A FOTO MICHAL ČERNÝ
PLÁNEK KATEŘINA ČERNÁ

ČESKÉ LOKALITY

MOKRÝŠOV

BŘEZINY

ALTERNATIVNÍ NÁZEV: PSOTŮV LOM

Vrtulník MI 2 ještě před ponořením do Mokrýšovského lomu

Prosetínsko je různými lomy doslova prošívané, několik lomů je zde stále aktivních, ale hodně z nich již je zatopených. Nejznámějším lomem je určitě Leštinka, my si ale dnes představíme jeden méně známý lom, který toho má však potápěčům také hodně

co nabídnout. Těžba zde začala roku 1938 a ukončena byla v roce 1960. V roce 2004 lom získala firma Triton Sport a začala zde postupně budovat potápěčskou základnu. Postupně byly přidávány jak podvodní atrakce, tak byl lom zarybňován a vznikalo

i zázemí na suchu. Dnes je základna již kompletně vybavená a poskytuje potápěčům výborné zázemí nejen pro potápění na tomto lomu, ale vyrazit odsud můžete i na více než deset dalších lomů, které se nacházejí v okolí do deseti kilometrů.

KRAJ: Pardubický
NEJBLIŽŠÍ MĚSTO: Mokrýšov, Prosetín
GPS: 49°49'18.43"S 15°56'30.17"V
TYP: lom
MAXIMÁLNÍ HLOUBKA: 20 m
PRŮMĚRNÁ VIDITELNOST DLE SP: 3 m
NEJLEPŠÍ OBDOBÍ NA NÁVŠTĚVU: celoročně
PROVOZOVATEL: Triton Sport
PROVOZNÍ DOBA ZÁKLADNY: červen až září – stálá služba; říjen až květen po telefonické domluvě
KONTAKT: www.triton-sport.webnode.cz/ zakladna-breziny/, jana@triton-sport.cz, 603167480, Jana Pilařová
CENÍK: jeden ponor – 100 Kč; dva a více ponorů – 150 Kč
VSTUP: jsou zde hned tři a všechny pohodlné – i při větším počtu potápěčů se zde nebudete mačkat
PLNĚNÍ LAHVÍ: ano; cena vzduch 10 Kč/litr
PŮJČOVNA POTÁPĚČSKÉHO VYBAVENÍ: ano

UBYTOVÁNÍ: celkem je k dispozici 18 postelí, WC a sprcha je většinou společná pro dva pokoje (4 lůžka), cena 250 Kč/noc; dále je možnost dorazit s karavánem či obytným vozem, pro které je zde vyhrazená plocha
PARKOVÁNÍ: zdarma, kousek od vody
STRAVOVÁNÍ: vždy zde mají něco dobrého k zakousnutí i k pití, pro větší skupiny je možno domluvit předem jídlo dle chuti včetně grilování

PŘÍJEZD NA LOKALITU: Z Prosetína jeďte směrem na Ležáky, asi kilometr za Prosetínem je obec Mokrýšov, zde odbočte z hlavní silnice doleva do obce, projedte celou obcí a pokračujte dál po polní cestě, po necelém kilometru dorazíte k lomu.

POPIS LOKALITY: Lom má přibližně kruhový tvar o průměru cca 90 metrů, největší hloubku 20 metrů najdete přibližně uprostřed. Zde je také umístěn vrak vrtulníku MI 2, který byl několik let hlavní atrakcí lomu Borek, odkud byl před několika lety vyzdvížen a v roce 2013 potopen zde. Další velkou atrakcí tohoto lomu je vrak „Anduly“, a to včetně motoru, jen křídla chybí, tedy zatím, v plánu je totiž křídla pro letadlo časem pořídit. Boční dveře letadla jsou otevřené a tak vrak můžete i penetrovat. Další „větší“ zajímavostí

Raketnice se nachází vlevo od vstupu do vody číslo dva

Malé štíhle se snaží schovat za škeblí

je starý keson od chomutovských potápěčů, ten leží na boku a dnes již neslouží svému původnímu účelu. Pokud budete lom obeplovávat dokola, což je asi nejzajímavější, narazíte na další drobnější zbytky po těžbě, například staré dřevěné schody nebo zbytky důlního vozíku. Natrefit tu však můžete i na pozůstatky po vojácích, například na nábojnice tzv. hilzny nebo raketnice. Pokud budete mít štěstí, můžete v zatopeném lese potkat papeže, tak se totiž jmenuje místní bílý sumec, který už má skoro 1,5 metru. Má své oblíbené místo na jednom zatopeném stromu, zde ho můžete pravidelně potkat, je však dost plachý a moc dlouho vám nezapózuje. Co však potkáte téměř určitě, jsou štiky, těch je tu tolik, že není výjimkou potkat i dvě nebo tři na jednom místě, za ponor jich pak uvidíte klidně i deset. Dále jsou zde hojně zastoupeny slunky, ty se prohánějí v početných hejnech těsně pod hladinou a není problém je přilákat na kus pečiva. Co tu ale nepotkáte, jsou okouni, ti jsou v českých vodách prakticky všude, ale na tento lom se zatím nedostali.

ATRAKCE POD VODOU: Dvě výcviková plata, letadlo AN-2, vrtulník MI 2 (původně umístěný na Borku), původní keson chomutovských potápěčů, potopená kánoe, raketnice, nábojnice a zbraně, kovová konstrukce, zbytky důlních vozíků, drobné pozůstatky po těžbě.

PODVODNÍ FAUNA: Bílý sumec, štiky, candáti, kapři, karasi, slunky, bělice, škeble, slávičky.

JINÉ ZAJÍMAVOSTI: Vrak letadla AN-2 lidově zvaný „Andula“ tu není pouze jeden pod vodou, druhý najdete na suchu v nedalekém lese, takže již před ponorem si můžete důkladně prohlédnout a osahat to, co vás čeká pod vodou.

DŮLEŽITÉ INFORMACE: Lomy jsou tu vlastně dva, druhá menší lomová jáma však v současné době není pro potápění vhodná, viditelnost tu je minimální.

NEJBLIŽŠÍ BAROKOMORA: Pardubická nemocnice, Centrum hyperbarické medicíny, Kyjevská 44, Pardubice. ■

Vojenská helma s hilznami v pozadí

Železné kolo najdete u výcvikových plat

Bílý sumec se honosí jménem Papež

Společenská místnost základny

Od vstupu do vody je nejlepší vzít si náměr na ostrov a „napálit“ to tam

Okolo ostrova určitě narazíte na kapry

TEXT A FOTO MICHAL ČERNÝ
PLÁNEK KATEŘINA ČERNÁ

ČESKÉ LOKALITY

SADSKÁ

Opět zavítáme na jednu z mnoha pískoven okolo Labe, tentokrát se vydáme na východ od Prahy, kde se kousek od Nymburku nachází obec Sadská se stejnojmennou pískovnou. Těžba písku zde byla zahájena v roce 1972 a trvala nepřetržitě 20 let až do roku 1992, kdy těžební firma skončila v konkurzu. Dnes je tato lokalita v letní sezóně vyhledávaným místem ke koupání. Zároveň je vyhlášeným rybářským revírem, pod vodou zde můžete potkat velké množství druhů ryb a zároveň i kapitální kusy.

KRAJ: Středočeský

NEJBLIŽŠÍ MĚSTO: Sadská, Nymburk

GPS: 50° 9'19.08"S 14°58'50.70"V

TYP: pískovna

MAXIMÁLNÍ HLOUBKA: 8 m

PRŮMĚRNÁ VIDITELNOST DLE SP: 1 m

NEJLEPŠÍ OBDOBÍ NA NÁVŠTĚVU: duben a květen

PROVOZOVATEL: není

CENÍK: vstup zdarma

VSTUP: nejpohodlnější vstup je z malé písčité pláže

Kde se ale u ostrova vzala silniční svodidla?

NEJBLIŽŠÍ PLNÍRNA: Everlast s.r.o., Královská cesta 147, Kolín (p. Rokos, tel.: 321 723 380, 8 Kč/l., nutná předchozí domluva)

PARKOVÁNÍ: ano, asi 150 metrů od vody, přímo k vodě je zákaz vjezdu.

STRAVOVÁNÍ: cestou k pískovně pojedete okolo restaurace Modrá Hvězda (Lázeňská 477), zde se dá celkem slušně najíst.

PŘÍJEZD NA LOKALITU: Pokud pojedete po D11, sjeďte na exitu 25 a pokračujte do Sadské, na kruhovém objezdu v centru Sadské se dejte doleva směrem na Nymburk, po zhruba 500 metrech odbočte doleva do ulice Jindřichova a pokračujte cca 800 metrů až k restauraci Modrá Hvězda, kde odbočte doprava, po zhruba 300 metrech odbočte doleva a pokračujte stále rovně, až dojedete k parkovišti kousek od vody, dál k vodě je zákaz vjezdu.

POPIS LOKALITY: I tato pískovna je hodně velká, pro potápění je nevhodnější plavat buď okolo břehů, nebo se vydat k ostrovu. Já zatím vždy volil potápění okolo ostrova. Od vstupu

Nezmaří se tu vyskytují ve velmi hojném počtu, takto se usadili na okouních vajíčkách

Sumci se dají potkat hlavně v okolí ostrova

Zvědavý candát

do vody k ostrovu je to sice asi 180 metrů, ale myslím, že se to dlouhé plavání vyplatí. Nejlepší je vzít si náměr a vyrazit pod vodu, plavání na hladině by bylo asi dost nudné. Navíc cestou k ostrovu můžete potkat spoustu ryb, my jsme takto při poslední návštěvě narazili na pěkného candáta, který si dělal hnízdo na nějakém starém plátu železa. Několik minut nám tu krásně pózoval, a když ho kolega vybědl, tak mu dokonce ochutnal ruku. Když dorazíte k ostrovu, najdete tu několik padlých stromů, pokud budete mít štěstí, bude v některém z nich „zaparkovaný“ sumec. Pokud se vydáte doleva a budete ostrov obeplovat ve směru hodinových ručiček, narazíte po chvíli v hloubce asi jednoho metru na podemletý břeh, který zde tvoří poměrně velký převis, pod ním rád odpočívá místní pan domácí – velký sumec. Na severní straně ostrova pak můžete nalézt několik kusů silničních svodidel. Okolo celého ostrova se pohybuje množství kaprů a ve větvích se pak schovává spousta drobotiny, hlavně bělice a okouni. Pokud se budete dobře dívat, najdete zde i nespočet nezmarů, ti jsou velcí jen asi jeden centimetr a svými dlouhými chapadly loví plankton. Zvlášť dno u vstupu do vody je jimi doslova poseto, zdálky to vypadá jako bílý koberec nějaké plísně, pokud se ale podíváte zblízka, zjistíte, že to jsou tisíce nezmarů.

ATRAKCE POD VODOU: Kromě několika silničních svodidel a železných „klecí“ okolo ostrova, jsem tu nic zajímavého nenašel.

PODVODNÍ FAUNA: Okouni, bělice, kapři, candáti, úhoři, sumci, štiky, tolstolobici, želvy, kolonie nezmarů.

JINÉ ZAJÍMAVOSTI: Kamarádi zde dokonce potkali a i vyfotili želvu nádhernou, její výskyt na této lokalitě je tedy potvrzen.

DŮLEŽITÉ INFORMACE: Naproti přes Labe se nachází další pískovna – Doubrava. Na ní se však ještě částečně těží a pro potápění tedy není moc vhodná. Viditelnost zde bývá horší a navíc je sem z důvodu těžebního prostoru zakázaný vstup.

NEJBLIŽŠÍ BAROKOMORA: Všeobecná fakultní nemocnice, IV. Interní klinika, U nemocnice 2, Praha 2. ■

Tento podvodní koberec není z řas, ale je tvořen miliony nezmarů

V kořenech stromů se schovává spousta malých ryb

Candát obecný dokáže pózovat na jednom místě velmi dlouho